

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a tragatorului (Ló-
vésztoza), Nr. 5.

Scrisorile netrancaie nu se voru
primi decatu numai de la corespan-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 8 fl. v. a.
Pre ciese lune . . . 6 „ „ „
Pre annu intregu . 12 „ „ „

Pentru Roman'a:

prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei o
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru inseratiuni:

10 cr. de linia si 30 cr. taxa a tim-
brale pentru fiesoc-care publica-
tiune separatu. In loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la diuariulu politicu

„FEDERATIUNEA“

pre Cursulu Anului MDCCCLXXII.

Incependu-se cu 1 ianuariu 1872 st. v. cursulu
alu cincilea alu diuariulu nostru, rogãmu pre
doritorii de a avé acestu diariu, sè binevoiesca
a grabi cu prenumeratiunile pâna la acestu terminu.

Conditiiunile remanu cele vechie. Diuariulu va
urmã, cã si pâna acum'a, a esã de trei ori in
septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Do-
minec'a, totu-de-un'a demaneti'a. Pretiulu de
prenumeratiune e:

Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
„ 6 „ . . . 6 „ „ „
„ annu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Roman'a si tiererele straine:

Pre trei lune . . . 8 lei n. = 8 franci
„ 6 „ . . . 16 „ „ = 16 „ „
„ annu intregu 30 „ „ = 30 „ „

Invetiatoriloru satesci, adevierindu lips'a medi-
loceloru, se va dá, si pre venitotiu, cu pretiulu
scadiutu, adeca pre 3 lune 2 fl. v. a., pre 6 lune 4
fl. v. a., pre annulu intregu 8 fl.

Acei DD. abonati, cari sunt in restantia cu
pretiulu de prenumeratiune, sunt rogati a si refac
scotelele pâna la terminulu de mai susu, pentru
cã sum'a restantieloru e forte considerabila si prin
urmare Administratiunea diuariulu forte ingreunata.

Totu-una-data rogãmu pre DD. abonatii nos-
tri sè scria legibilu numele, locuint'a si post'a ul-
tima, ér' cei ce posedu adrese tiparite sè bine-
voiesca a allaturã in epistolele de prenumeratiune,
sèu a lipi pre cuponele asemnateloru postale cãte
una adresa tiparita.

Redactiunea.

Pest'a, 28. dec. 1871/2.
9. ian.

Mai totu timpulu ferieloru Camerei ministe-
riulu ung. l'a petrecutu in Vienn'a parte in con-
siliu ministeriali sub presiedinti'a imperatului, parte
cu negociatiuni intre d'insulu si corifeii regatului
Croatiei, — causa destulla pentru ca diurnalistic'a
magiara, — care crede cã centrulu pamentului
cade in capital'a Ungariei, — sè se expectoredie
in contra' acestui inconvenientu, cumca adeca, celle
mai importante cestiuni alle tierrei se pertratãdia
inca totu la Vienn'a. Dar' acest'a este naturale
urmare a pactului dualisticu, in contra' carui-a,
partit'a deakista, ce e dreptu, nu prea cutedia a
carti, mai indignata este oppositiunea, care ar'
postã ca imperatulu insu-si sè resieda aici in Pest'a,
atunci firesce tota lumea oficiale ar' trebui sè
alerge la Mecc'a magiara, ceea ce ar' lingusã multu
vanitatea celloru ce li place a crede, cã Ungari'a
este potere mare. Pãna candu inse magiari'a cea
mare va ajunge in stadiulu desgogosiarei, impa-
tientii corifei magiari n'au incotro, trebue sè su-
fere umilirea, cu carea d'altmintrea s'a dedatu
de multu, d'a vedé celle mai multe cestiuni impor-
tante deslegandu-se totu numai in Vienn'a, inca
si cea Croatica, carea dloru o considera de ces-
tiune curatu ungresca. Despre acesta cestiune au
cursu multe versiuni contradictorie, si a nume cã
intiellegere n'ar' fi urmatu intre capii Croatiloru
si ministeriulu, parte pentru essageratele preten-
siuni alle capiloru partiei natiunali croatice si
cerbicia ministriloru magiari d'a face concessiuni,
pentru cã unionistii croati, toti functionari innalti,
in urmarea pactului, ar' fi pusu pedece transac-

tiuniloru, sumutiandu pre ministrii magiari a nu
face concessiuni.

Facia cu aceste sciri nefavorabili unei tran-
sactiuni amicabile, adevierulu este cã, in urmarea
discussiuniloru de ambe partile s'a recunoscutu
possibilitatea unei bũne intie legeri si pentru a
poté ajunge la acestu scopu, negociatiunile ince-
pute in Vienn'a se voru continuã la Pest'a indata
ce camera va reapucã activitatea sa; totodata
inse si diet'a Croatiei se va deschide (in 15 jan.)
aici apoi se va vedé si se va decide cã ore ma-
joritatea camerei croatice aproba si accepta bacea
negociatiuniloru incepute la Vienn'a in spiritu
reconciliatoriu de cãtra representantii partiei na-
tionali. Se dice cã Lónyay, sub totu cursulu nego-
ciatiuniloru au intretienutu correspondintie cu
Deacu, de unde se vede cã tota intielleptiunea
diplomatica a magiariloru este inca concentrata
intr'acestu betranu si cã d'insulu despune asupr'a
transactiuniloru mai momentose, prin urmare de
la vointi'a lui va depinde si successulu negotia-
tiunii.

Desbaterile a supr'a adresei la cuventulu
tronului s'au inceputu in a 6. jan. in sinulu co-
missiunii si se spera cã in joi-a viitoria, adeca
inca in acest'a septemana, discussiunea se va
deschide in plenulu senatului. Desbaterile au sè
fia forte viue mai alesu a supr'a puncteloru, a
supr'a caroru opiniunile sunt preadiverginti, cum
este, d. e. legea alegerii de urgentia, (adeca mo-
dulu d'a se suplini locurile vacante alle deputa-
tiloru, cari nu s'a infãsiatu, ori cari ar esã
d'acu innainte) — acesta lege va suppeditã ma-
teria destulla la delicate si periculose urmari
si cellu ca ande ori cãtesce motivãrile celle raffi-
nate, retorse si argutiose, precum si deductiunile celle
false prin cari centralistii (fideli constitutiunii) se tru-
descu a justificã si a scusã neccesitatea legii de
urgentia, trebue sè meditedie a supr'a starii de
putrediene in care se afla unu statu care este ne-
voitu a cercã ajutoriu in asemenea lege. Chiaru
si acei aperiatori ai legii, cari nu-si facu capulu
apa pentru immoralitatea principiulu, pre care e
basata acesta lege, radiemandu-se pre massim'a
„scopulu santifica mediulocele,” inca nu sunt li-
beri de ingrigire si temere cã facu unu precedentu
alle carui efecte alta data se voru intorce si in
contra' loru. Acesta afacere dà de golu ticalosã
creata prin politic'a unilateralu, egoisticasi obstinata
(incapetnãta.) — Cu ocasiunea redeschiderii sie-
dintieloru guvernulu va propune inca urmatoriele
proiecte: Conventiunea cu staturile unite ameri-
cane relativu la aperarea imprumutata a marcelo-
ru comerciali; administratiunea poterii discipli-
narie a supr'a advocatiloru si candidatiloru de
advocatura, — apoi unu proiectu de lege pentru
rennoirea inscriptiuniloru, altulu pentru insinuarea
si transformarea drepturiloru ipotecarie in Dalma-
ti'a si, in fine, D. Herbst si consocii voru face
motiune pentru alegerea unei comisiuni de con-
stitutiune.

Ex-imperatulu Napoleon, — pre care
lumea l'a si uitatu, — incepe a ajunge era la ono-
re. Nu se scie daca acesta schimbare este resulta-
tulu activitatii agentiloru napoleoniani, cari lucra
la curtile poteriloru europene, ori cã s'a produsu
prin admirabil'a dibacã cu carea Orleansi scura
sè se faca neplacuti Frances loru, ori cã se re-
duce la neincrederea in vitalitatea republicei.

Faptulu este, cã agentii lui Napoleon pre la
osebitele curti in septemanele d'in urma au fostu
primiti cu multa prevenintia si distinctiune, si a
nume guvernulu rusescu ar' fi intrecutu pre celle-
late, ma se afirma cã ar' fi datu ordine soliloru
sèi de pre la curtile europene, ca in modu acco-
modatu, — adeca firesce, ca sè nu bata la ochi,
— sè spriginesca activitatea agentiloru napoleon-
iani. Noi credemu cã aceste sciri tendentiose se
re-pandescu cu intentiune si cellu pucinu, nu sunt
esacte, de voru fi si avendu ore care partecica de
adeveru. Unii facu observatiunea spinosa, cã gu-
vernulu republicei franceze ar' fi tienendu intr'one
locuri astfelu de soli cãtu este de prisosu ca Na-
poleonii sè tramita acolo agenti osebiti, va sè dice

solii sunt bonapartisti si facu ei treburile ex-impe-
ratului. Pucina gluma, pucinu adevieru va fi.

D'intr'una scrisore privata d'in Zarandu im-
partesinu urmatoriele:

Presiedintele judecatoriei d'in Bai'a-de-Crisiu, D.
Gerardu Vegsieu, au sositu aici domineca in 31 decemvre,
a. tr. In diu'a urmatoria fu solemnitatea pentru depunerea
juramentului d'in partea officialiloru imperatesci, cum i
numimu noi Zarandani. Nemultiunirea cu denumirile este
aici generale. S'a numitu omeni straini — idegen — cari
nu sciu unu cuventu romanesce. Am intielesu cã D. H. . .
ar fi intervenitu la Vegsieu, ca sè nu faca schimbare in
usulu de pâna acum allu limbei romanesce la tribunulu,
cartea fundacia si judetiele singulare. Si asiè, fia dissu
spre laud'a lui Vegsieu, cã a dispusu a se sustiené acestu
usu, de altmintrea forte legalu. Ellu inse, fricosu ce este, a
facutu in privint'a asta' intrebare la ministruulu de justitia.
Acestu passu allu lui Vegsieu pote sè periclitiedie totu;
ceea ce apoi numai in capulu lui Vegsieu se va poté des-
carcã. (Dar in allu bitãului de Bittó? Red.) Pana atunci,
precum dissei, protocollele de esibite, registrele, processele
verbali alle siedintieloru, etc. se facu in limb'a romana. —
A intervenitu inca totu D. H. . . ca officialii de romanu sè
nu puna juramentulu in alta limba decãtu in cea romana.
Aci assemene a reesitu bine. D. Vegsieu s'a invoitu, inse
si despre acest'a au facutu aretare la ministru.

Pecum se vede, D. Vegsieu ar' fi romanu si
l'ar trage inim'a cãtra limb'a si natiunea sa, dar'
mare domn'a dracului este fric'a, apoi fric'a fãra
temeiu! A face, despre tote reporturi preste re-
porturi la ministru, chiaru si in casuri unde usulu
a consantitu ceea ce legea nu opresce, acest'a nu
se unesce cu independintia unui presiedinte de
tribunulu si dupa noi cu atãtu mai pucinu cu in-
dependintia ce d. Vegsieu ar' trebui sè o aiba, ca
unulu ce n'au cercatu acestu postu, starea materie
ale nu l'a silitu si nu-lu silesce, a-lu portã si da-
ca a primitu si este resolutu a tiené acestu postu
onorificu si de mare importantia, Dsa o face nu-
mai intru interessulu statului si allu poporulu
romã, era neci decãtu intru interessulu specificu
magiaru allu guvernului magiarisatoriu, care inca
se va sfii, credemu noi, de a impune cu de a sil'a
limb'a mag. acolo unde aceea numai d'in nume e
cunoscuta. R.)

Aradu, 4 ian. 1872.

Onorab. Redactiune! „Pesti Napló” in nrulu seu d'in
31 decemvre 1871, venindu a aretã lectoriloru sei propor-
tiunea membriloru de partit'a deakiana d'in comitetele co-
mitatense d'in nou constituite, intre altele afirma, cã in
comitatulu Aradului partit'a deakiana e in majoritate cu 100.
de voturi si cã intregu corpulu magistratuale a comitatului
este de partit'a deakiana.

Pentru a delaturã ratecirea publicului, am onãrea d'a
observã, cã numerulu membriloru comitetulu comitatensu,
urcandu-se in totale la 544 insi, era d'in acesti-a 217 fiindu
romani opositionali si vr'o 30 magiari opositionali, dupa
combinarea cifreloru resulta, cã majoritatea partiei deaki-
ane consta numai d'in 50 de voturi. — Era in privint'a
colorei politice a magistratualiloru raportulu d'in „Pesti Na-
pló” atãtu de falsu, cãtu potu anuncia, cã corespondintele diu-
riului magiaru sèu n'are neci o cunoscutia despre cele in-
template, sèu incerca a se mangaiã cu date neadeverate;
pentru cã Reuniunea politica-natiunala a toturoru roman-
loru d'in comitatulu Aradu, facundu inoieãla cu partit'a de-
akiana in privint'a restauratiunii magistratului comitatense,
intru asiè mesura a sustienutu colorea opositionala a candi-
datiloru sei, cãtu a dechiaratu, cã neci pre unu romanu
deakistu n'are sè candidize, si daca partit'a deakiana ar
alege vr'unu romanu deakistu, acelu-a neci nu se va scã in
cifr'a posturiloru rezervate pentru candidatii reuniunii nos-
tre. Astu-feliu s'au alesu protofiscalulu, protonotariulu, asses-
sorele orf., notariulu orf., patru judi administrativi si patru
sub-judi; toti d'intr'e membrii acestei reuniuni basate pre
principie opositionali; era presiedintele scaunului orfanale,
romanu deakistu, si unu sub-jude, era-si romanu de acesti
colore, neci nu s'au consideratu de candidatii ai reuniunii
nostre.

Brasiovu, in 29 decembre, 1871.

Atăfa ve rogu a publică că rectifică a dateloru d'in „Pești Napló” in interessulu adevărului și pentru servarea reputatiunii naționale a reuniunii noastre.

Cu onore,

Iosifu Popoviciu,
membru alu comisiunii permanente a comitetului comitatense.

De pre malulu Muresiului (cotrulu Uniadorei),
in 3. ian. 1872.

Dle Redactoru! Vinu a vi impartesi rezultatulu restaurării comitatului nostru in partea sa interessanta, adeca cu privire la Romani, maiortitatea absoluta a poporatiunii. Pre acesti-a omulu i pote caută cu lamp'a lui Diogene, că nu i prè afa, fiindu alesi cu totulu numai 4, dî patru romani, si anume Georgiu Cioclanu, fostu vice-comite, e alesu presiedinte la scaunulu orfanalu, Simeonu Pisco, fostu asessoru la tribunalulu comitatensu, asessoru orfanulu, Simeonu Trifu, fostu vice-fiscalu, jude processualu in cerculu Almasiului, in loculu dlui Petru Demianu, si Georgiu Nandru, jude processualu in cerculu Dobrei, in loculu dlui Alexandru Crainicu; pote că dlu comite supremu se va îndurá sè denumesca si vre-unu romanu cancelistu, apoi cu acesti-a amu gatatu-o in comitatulu nostru celu mare. Ar mai fi a se numi langa fiesce-care jude processualu (cu totulu 15) câte unu cancelistu, dar' credu că neci aici nu vomu vedé neci unu romanu.

Eră pre aici colea sè reesa si dlu advocatu Dr. Petcu că fiscalu comitatensu, dupa pactulu facutu d'in partea corifeiloru romani cu corifeii guvernului, spre a combate pre stangaci, inse stangacii, streti cum sunt, au facutu fusiune cu guvernamentalii, si asiè romanii au facutu fiasco, remanendu, precum se dîce, cu carulu in tina.

Mi scarba, Dle Red., sè descriu lasitatea unoru romani de aici, si inca conducatori, manifestata si cu acèsta ocaziune, inse speru că se va descoperi prin altu condeiu mai dibace decâtu alu meu, si acèsta cu atătu mai vertosu, cu cătu sunt puse in jocu interesele intregi poporatiunii romane d'in acestu comitatu. D'in parte-mi mi esprimu numai dorinti'a, carea credu că e a toturoru romaniloru uniadorenii, că sè se puna in fruntea nostra, că conducatori, nnu romanu nepondinte si cu sentiminte curatu romanesci, care sè nu veneze posturi inalte, si ale carui-a interese sè nu fia mai pre susu decâtu ale natiunii, si atunci, sum convinsu, că fratii magiari nu ne voru mai imbrancî, ci voru avé a trată cu noi că cu celu mai potinte faptoru d'in acestu comitatu, că-ci almindrelea vomu fi totu despiciati că si pâna acum'a.

La inceputu eră că romanii sè pacteze cu stangacii, cari inca sunt vr'o 100 insi, inse fatulu si conducatori nostri vrure altu-cum, si asiè romanii au datu man'a cu guvernamentalii, cari apoi ne-au batu-jocoritu cu 4 officiali romani, buni rei, cum sunt, intocmai că si dlu Bitău cu 3 judecatori. Pâna candu ôre atăfa insulta pre natiunea nostra!

Unu uniadorenú.

FOISIORA.

Datine si moravuri nationale.

DIEI LOCALI, GENII, SIERPII DE CASA.

I.

„Si la nunte, la ingropări si la alte intemplări, sciute de dinsi, cinstescu prin versuri si cantări nesce dumnediei necunoscutu si duhluitoru a idoli daci.”

„Centemiru in Descriptio Moldaviae” cap. I. part. ecl. si lit. p. 286.

(Urmare)*

Genii erau adorati că intermediatori intre omeni, pre cari i aveau sub a loru protectiune, si intre diei, jocandu rolulu pre care adi eclesi'a crestina lu dá angeriloru. Si acèsta se probeza d'in disele lui Plutarchu:

„Mie totu-si mi se pare că au deslegatu mai multe si mai grele indoieli acei-a, cari pusera genulu Geniiloru séu alu Eroiloru că midilocitori intre Diei si omeni si inventara astu-felu impacarea si unirea ore-cum a unoru-a cu cei alti.”

Si mai in urma, in acelu-a-si capitulu, Plutarchu, vorbindu despre durat'a metamorfosării sufletelor de care se ocupa Esiodu, adauge:

Inse ori că e mai lungu, ori că e mai scurtu ori că e, ori că nu e otaritu timpulu in care se schimba sufletulu geniului séu viet'i a Eroului, dandu-se acèsta in judecat'a ori carui-a, se va dovedi, prin argumentele intieptiloru si ale anticiloru, că esistu unele nature, cari sunt ore-cum puse că midilocitorie intre diei si omeni... pre aceste, dupa institutiunea stramosiloru, e dreptu a-i chiamá in ajutoriu, a-i respectá si a-i adorá.”

*) Vedi Nr. trecutulu alu „Fed.”

*) Plutarch. eod. capit. cit. edit. in 1620.

*) Plutarch. eod. loc. cit. p. 416.

Dle Red! Mi-am fostu propusu, pâna la alte timpuri mai bune a nu mai scrie nimicu prin diurnalele nostre, cari, cu putiene exceptiuni, *) sémna discordia, ura si personalitati, dar' patiescu că acelu scolaru, carele si-propusese sè nu sentia dorerea vergelleloru dascalesci.

In lips'a de idei conducutorie la unu scopu realu, in lips'a de facultati spirituale de a criticá objectivu parerile altui-a, de a creá insu-si ce-va, a face insu-si propuneri cu privire la starea nostra politico-nationala, vine in numerulu 126. alu „Fed.” unu svatosu si limbutu, carele, dupa cum se vede, nu cunose nice cele mai primitive regule de logica, si si-depune intr'o corespondentia d'in Brasiovu, cu datulu d'in 15 decembre 1871, fructulu celu nematuru alu spiritului seu si, enarandu reu fapte intemplete, face nisce conclusiuni, de cari, nu me indoiescu, singuru trebue sè fi rositu, recetindu-si, tiparitu, productulu penei sale.

Sè vedemu ce dîce pitigatorulu acestu-a de corespondinte:

„Activistii brasioveni in 14 ale lunei curente au tienutu o adunare in casin'a romana d'in Brasiovu,....

Nu activistii Brasioveni, Dle Coresp. — au tienutu adunarea, ci elit'a romaniloru d'in Brasiovu, respective membrii casinei romane d'in Brasiovu, la carea au luat parte mai multi onaratori si inteliginti d'in comunele vecine Zernesci, Branu, etc., — la carea, mai departe, ai luat si Dta parte, de-si Dta te numeri intre passivisti, si au mai luat parte inca si alti duoi trei passivisti si mercureni că si Dta, — deci éta cea d'intăiu neessacitate si intortocare a lucrului.

Scopulu adunării l'ai precisatu Dta astu-feliu: „pentru conservatiune asup'a cestiunei (?) de a scote la lumina unu diariu in limb'a romana, unu diariu contrariu, opositiunala natiunii si adevatiloru fii, devotati romanismului”.... apoi vini totu Dta si ti-tragi palme, aretandu mai in josu program'a, ce a desfasuratu advocatulu Strevoiu, spriginita de Puscariu, dicundu, că acea programa a sunatu asiè.

„Diariulu nou va aperi interesele activistiloru (?) si ale poporului romanu, va nesui intru acolo, că pre calea legislatiunei, prin deputati alesi la diet'a d'in Pest'a sè castige favoruri pre sém'a natiunii, va incercá impacuire cu ungurii, si asigurandu-ni-se subsidiintia nostra natiunala, va trece cu tacerea autonomi'a Transilvaniei.”

Bine, Dle Muntenescu! posito că Strevoiu si-a desfasuratu program'a tocmai cu cuvintele de sus, te intraba, candu unu diurnalu se va luptá pentru subsidiintia nostra natiunala romana, pentru de a castigá favoruri pre sém'a natiunii, carele va incercá impacuire cu natiunea unguresca pre temeulu egalității de dreptu, este acelu diurnalulu si pote fi elu contrariu si opositi-

*) Dămu cu socotela că Dta vei fi tientindu la dioscureii „Telegr. R.” si Patri'a” Red.

„Dupa institutiunea stramosiloru”, adauge betranulu filosofu biograpu pre timpulu seu, si seculi multi au trecut de la elu pâna adi, si acèsta expresiune o conservămu inca si o totu repetămu neincetatu, că-ci institutiunile stramosiesci sunt comori nepretiuente pentru generatiunile viitorie.

Da, dupa institutiunile stramosiesci, sè repetămu cu mandria, că-ci prin ele ni s'a pastratu nōe totu ce avemu adi, tetu ce ne face a fi Romani: loru li detorimu ocaziunea d'a constatá, dupa credintiele sale, originea acestui neamu alu nostru romanescu.

Si unu cuventu mai multa că sè credem parerea lui Plutarchu e, că cei ce nu admitu gitea Geniiloru, acei-a intre diei si intre omeni nu lasa nici una relatiune, nici una potere interpreta, cum se exprime Platone³⁾, astu-felu in cătu nu mai remane induoiela, că ce'a ce adi sunt pentru crestinismu santii si angerii, erau pentru paganismu Genii ei Eroii.

Loru li se incredintiá misiunea d'a interveni pre langa vietuitorii d'in Olimpiu, ei erau onorati si invocati mai intăiu la sacrificie, d'intre cari una buna parte se faceau in onorea loru, si adi, preste trei patru mii de ani, acei-a-si Genii tutelari sunt inca in adoratiune la coloni'a de la Istru, cu deosebire că, in locu d'a sacrificá pentru Geniulu jovicu, minervicu, dionisiacu, apolonianu, mercuriale, etc.,⁴⁾ ori pentru eroulu cutare séu cutare, adi noi Romanii facem colivi, adeca totu sacrificie, si prasnim pre santulu Atanasiu, Georgiu, Demetriu, Nicolau, ect., că ei, impreuna cu angerii, — Eroii si Genii — sè roge pre fiinti'a suprema pentru ertarea eroriloru comise.

Éta dar' că acèsta credintia, că mai tote ale poporului romanu, porta form'a, costumulu religiunii crestine, pre candu fondulu seu este paganu.

Si numai conservandu fondulu paganu, cu modificatiuni de forma, a potutu prinde radecine crestinismulu, care, la d'in contr'a, daca si-ar' fi propusu transformarea radicale a

tiunala natiunii si adevatiloru fii devotati ai romaniloru? Cari sunt acei fidevotati, cari aru privin unu diurnalu cu program'a de susu, chiaru asiè cum o areta dlu Muntenescu a o fi desfasuratu Strevoiu, unu diurnalu contrariu natiunii? Unu diurnalu, care se va nesui sè impacé pre romani cu unguri, lucra elu la comand'a guvernului actualu si pentru acestu-a?

Este natiunea magiara identica cu guvernulu ei de asta-di?

Éta logica! éta conclusiuni logice! Astu-feliu de conclusiuni scii trage Dta d'in premisele ce contine program'a advocatiloru Strevoiu si Puscariu?

A trei'a conclusiune a Dlui Corr. este, că, de-ora-ce advocatii Strevoiu si Puscariu nu punu autonomi'a Transilvaniei in fruntea programei diurnalului, ce voru a-lu infintiá Brasiovenii, ci ei voiescu a o lasá că cestiune a timpului, — prin aceea o sacrificia.

A concludu astu-feliu, dovedesce saracia de spiritu, pentru că a lasá o cestiune, că sè o deslege timpulu, nu insemneza a tradá acea cestiune, séu a nu o mai sustiné.

Strevoiu si Puscariu, cu Metianu cu totu, nu potu sacrificá, ce nu au de a sacrificá, si asup'a unu jucu, de care ei nu dispunu.

Ei si-au ideele si convictiunile lor basate pre realitate, si pâna acum'a necombatute inca cu argumente mai pipabile; cu aceea că Dta in estasu strigi: Ddiene! nu i-ai combatutu, ci te-ai calificatu si clasificatu pre Dta insu-ti!

Protopopulu Metianu i suposeza, că convingerile sale purcedu d'in motivulu acelu-a egoisticu, că aspireza la episcopia. Atăta cunoscentia ai Dta. Dle Muntenescu, despre institutiunile si regulamentele besericeii greco-orientale, de care sè tiene protopopulu Metianu, încatu nu scii nice atăta, că la ocuparea unu scaunu episcopescu, regimulu nu are neci cea mai mica influentia si injuriintia? nu scii Dta că la noi gr. or. episcopulu se alege ér' nu se denumesce?

Ei bine, daca Metianu in adeveru ar' amblá dupa episcopia (dupa carea?), apoi elu ar' fi de legatu, daca ar' jocá pre cord'a regimului, carele romaniloru e neplacutu, carele desconsidereza interesele romanesci, elu d'in contr'a ar' trebui sè faca cea mai mare opositiune acestui regimu, că sè devina placutu natiunii, pre carea corespondentele o tiene de passivista.

Advocatulu Puscariu i suposeza că vrè sè devina capitanu supremu la Fagarasiu. S'au mai dîsu in „Federatiunea!”

Dta scii prea-bine, Dle corespondinte, séu de nu scii Dta, trebue sè scia D. redactoru, carele este aproape de ministeriu, **) că advocatulu Puscariu nece că i-atrăsnu prin minte a comorá macaru la unu postu d'in multele posturi grase, ce s'au

**) Red. „Fed.” nu are neci o treba cu aspiratiunile aspirantiloru si crede a avé totu dreptulu de a poté preinde de la intelligenti'a Dlui adv. Puscariu, pentru a nu-lu face respundietoriu de tote amenuntele locale ce impartiescu DD. corespondinti a-i „Fed.” daca acele nu sunt essacte, rectificărilor totu deaun'a dá locu Red. „Fed.”

credintieloru inerinte sangelui latinu, ar' fi si pâna adi nestabilitu si neconsolidatu.

Si că sè probezu că in adeveru Genii erau adorati in sacrificie că santii de adi, dēe-mi-se voia sè resfoiescu ér' pre Plutarchu.

Éta cătu de claru se exprime dinsulu:

„Statuămu că Genii sunt acei-a, cari presiedu la sacrificiele si ospetiele (date in onorea) dieiloru, caroru-a li servescu, protegiandu pre unii omeni si devenindu rebunatori asup'a celorlu superbi si asup'a celorlu ce comitu nelegiuri teribile.”⁵⁾

Despre numirile speciale ale fie-carui Geniu, acelu-a-si scriitoriu urmèza a rationá, că nu trebue sè ni se para de mirare, daca pre unii Genii i numimu cu numele primite de la diei, că-ci dupa cum fie-care Geniu eră alipitu pre langa unu dieu, de la care si-a dobenditu poterea si adoratiunea, totu asemenea se bucura si de aventagiulu d'a se numi dupa numele dieului, chiamandu-se astu-felu unulu jovicu, altulu minervicu, altulu dionisiacu, apolonianu, etc., ér' unii fiindu numiti dupa localitati séu dupa intemplete.⁶⁾

Acesti Genii, — că servitori ai dieiloru — ingrigiau de temple si aduceau oraculele, dupa cum vomu probá, că sè le dēe omeniloru, că vointia a fiintei supreme, că destinu.

Ei locuiescu in Luna, credeau Elinii si Romanii, d'in care, adauge Plutarchu,⁷⁾ descindu că sè procure oracule si că sè fia presinti la ospetie si sacrificie, sè pedepsesca nelegiurile, sè lamineze pre salvatori in rebele si pre mare. Daca vre unulu dintr'insii nu se porta bine, ci cu pasiune séu cu una nedrepta partenire, ori cu ura, atunci si-è pedeps'a, că-ci éra-si e scoboritu pre pamentu si introdusu in corpu umanu. Si d'in cei mai buni Genii căti au fostu impreuna cu Saturnu, se dîce că sunt ai lui d'in cea mai

*) Eod. loco citat. p. 417.

*) Eod. loc. cit. p. 421.

*) „De facie in orbe Lunae” Plutarch. p. 944.

*) Plato apud. Plutarchum cod. capit. p. 416.

*) Plutarch. eod. capit. cit. p. 421.

datu de guvernulu de facia in decursulu lunelor trecute si alu acesteia, cu sute si mii.

Dar' se presupunemu, Dlu meu, ca Puscariu aspreza la capitani'a d'in Fagarasiu, credi Dta, ca pentru acesta si-va sacrificia convingerile sale sau si-le va stramuta? atunci trebe se credi, ca si acei 100—200 de romani denumiti mai inainte si in timpuiu d'in arma in posturi onorifice de guvernulu actualu, sunt toti tradatori **), precum ti place a ne numi pre noi? Fii siguru, ca Puscariu si ca capitaniu supremu va fi la loculu seu, si totu ca romanu, dupa cum a fostu si ca amplotiatu mai inainte, totu in districtulu Fagarasiului, si asta-di ca advocatu publicu, fara a-si schimbá convingerile sale castigate ca omu independentu. Alátu de reu ti-ar' paré Dtale se vedi multi romani siefi de iurisdictioni seu alti amplotiati ocupandu posturi de statu cardinale? Angusta inima ai! Pentru mine nu e nece o rusue a aspira la unu postu atátu de onorificu, chiaru de ar' fi adeveratu ce mi presupuni Dta, apoi eu, unu individuu, o picatura in marea nationala, nu potu strica nimicu, chiarude asiu cochetá cu regimulu ungurescu, pentru ca Dv. me desconsiderati. Alte doreri de nu asiu avé eu!

Mai t'ci, ca adunarea s'au scárbitu de vorbele lui Strevoiu si Puscariu. Dta pote Die Corr. te-ai potutu scárbi, dar' altulu nu, pentru ca adunarea, cu exceptiunea Dtale, au sciutu si scie se apretiniesca parerile fia-carui-a, manifestate liberu si argumentate.

Adresandu-me in fine cátra Dta, Dle Redactoru, te rogu a invitá pre corespondentile Dtale se fia mai esactu, seu daca voiesci a primi relatiuni despre ce facemu noi, adreseza-te cátre altulu, si fi siguru ca ti va relatá mai fidela si fara patima, ****) cu atáta mai multu, cu cátu ca faptele nostre stau sub control'a publicitatii, noi ce otarimu in treburi nationale, otarimu in adunari generale publice, si nu ca lilieci.

Ioșif Puscariu,
advocatu publ. si Capitaniu
supremu pre capulu seu.

Brasiovu, 30. dec. 1871.

Dlu Red. allu diariului „Federatiunea.”

In N. 126 allu stimabilului DV. diariu D. Munteșcu, dandu-vi relatiune despre adunarea generala a romanilor de aici, tienuta in 14 alle currentei, venindu la mine citedia „La acesta se scola negutiatorulu D. I. Manole si dice, ca noi vremu se deschidemu o foia libera si independenta, carea se nu se vendia regimulu ca si m'atote.”

***) Prea departe mergeti cu sil'a ce faceti intentiunii corespondintelui. Red.

****) Multu m'ai deoblegá si bunu servitiu ai face publicului rom. si causei inse-si, daca — ertandu-te occupatiunile — ai avé bunetatea a primi acesta sarcina. Servindu-me de ocaziunea binevenita, grabescu, Dle Puscariu, a te rogá cu tota increderea, ca se binevoiesci a o primi. Red.

adunca anticitate, adeca in Cret'a Dactilii Idei, in Frigi'a Coribantii, la Lebadi'a Trofonidii Beotiei si — sublinieza Plutarchu „si alti nenumarati Genii de pre tota facia pamentului, ale caroru sacrificie, onorisi nume a remasupana a cum.”⁹⁾

Care era inse sanctiunea adorarii Geniiloru la antici?

Acesta sanctiunea era destulu de insemnata si o gasimu in urmatoriele confirmari ale lui Plutarchu.

„Se afla una multime de insule langa Britani'a, raspandite ici si colo, d'in care cauza Elenii le numescu sporade. Aceste insule pustie — in acelu timpu abid erau cunoscutu dupa nume — sunt unele d'in ele dedicate Geniiloru si Eroiloru... pre cari toti Britanii i credu sacri si inviolabili... Candu ei sunt atacati seu ucisi, adesea aducu venturi si furtune, si cate una data infecta chiaru aerulu cu pestilentia.”⁹⁾

Acesta era santiunea adorarii Geniiloru, si acesta sanctiune vomu vedé ca se conserva si adi la Romani in privinti'a aceluora-si divinitati, cunoscutu la noi sub numirea si form'a Sierpiloru de casa.

Sa nu trecemu inainte inse, fara a mai nota si comun'a credintia, cum ca era interdusu Geniiloru, cari aveau sub a loru protectiune oraculele si profetiele, se le parascsca; er' daca dispareau de la dinsele seu fugiau, ducundu-se in alta parte, atunci si-perdeau pentru momentu puterea loru divina si, numai dupa ce se intorceau trecundu indelungu timpu, locurile profetice resunau la apropiarea loru ca mai inainte.

D'in cele de pana aci dar' resulta, ca demonii, eroii, dieii locali ai Eleniloru, er' la Romani Genii, erau divinitatile sub a caroru protectiune era pusu fie-care individuu, ca ei presidau sacrificiele, ca aveau sub protectiune oraculele si ori-ce prevestire a destineloru, ca pedepsiau pre omeni

Permite-mi Dle Redactoru a vi spune, ca nici unu cuventu d'in cele susu-citate nu am pronunciatu eu in cuventarea mea.

Eu, dupa aproape 2 ore, dupa ce au vorbitu diferiti Domni, am cerutu cuventu si am vorbitu asié; Domniloru! discutati de aproape 2 ore, dar' toti vorbiti in termini generali si permiteti-mi a vi spune, ca veti discuta pana demanetia si nu veti veni la nici unu resultatu, ca-ci unii vediu ca vorbiti de timpii lui Tuhutum, ect. si Domnii cari au facutu propunerea vediu ca nu au program'a scrisa, — prin urmare, rogu pre Domnii propunetori a stabili o programa precisa si in viitori'a adunare apoi a ni-o aduce spre desbatere. In principiu me declaru si eu, Domniloru, pentru infintiarea unui diariu, dara candu e vorb'a se infintiama unu diariu care se represente, nu opiniunea unui individuu, ci opiniunea romaniloru „Brasioveni,” atunci se nu uitati, Domniloru, ca acellu diariu pote se dee tonu in politic'a „patriei nostre”), si prin urmare ceru o programa romanesca, bine-stabilita, de la care Redectiunea se nu se abata o iota, ceru, cu unu cuventu, o programa si unu diariu de tali'a diariului „Romanulu,” care dupa parerea mea e uniculu diariu care de la infintiare si pana adi nu s'au abatutu de la program'a sa nationala, si care nu se ocupa, ca alte diuarie, de intrige meschine.”

Aceste am vorbitu eu, Dle Redactoru, ieu de martoru tota adunarea.

Prin urmare, seu dlu Munteșcu au fostu reu informatu si atunci esousabilu, seu daca dlu Munteșcu e vreunu „Clarissimu” ***) care tinde la tote ocaziunile a face intrige intre romani, lu declaru de unu intrigantu si calumniatoriu, — si dovada ca profesdia acea profesiune, sunt contradcterile sale „acesta adunare au fostu provocata d'in partea advocatiloru Strevoiu - Puscariu cu protopopulu Metianu in frunte”, si apoi in relatarea cuventarii melle citedia „D. I. Manole dice: „Noi vremu se deschidemu o foia libera si independenta” etc. Care Noi? Eu nu sum Majestate se vorbescu cu terminulu immultiu „Noi.”

Eu nu sunt nici d'in acei Domni, cari au facutu propunerea; eu, ca toti cetatienii, invitatu fiindu la adunare, mi-am datu, ca totu d'a-un'a, si a supr'a acestui objectu liberu opiniunea mea, — prin urmare ce scopu urmaresce Munteșcu prin asemenea articoli, nu sciu, un'a inse sciu, Dle Redactoru, ca ar' fi mai bine si de interessu generalu, daca DV. ati fi mai scrupulosi cu publicarea a astfelu de corespondentie, cari tindu puru si simplu la intrige, ****) si cari d'in nenorocire esistu in destula mesura intre noi romani. — Spre restabilirea adeverului, ve rogu se publicati

*) Magna petis Phaeton. R.

**) Asié se fia! Ddieu se vi-ajute. Red.

***) Ve assiguru Dlu meu, ca nu e grelesulu DV., neci „Clarissimu” nu e, nu pote fi pentru ca e ortodossu ca si Dv.

****) Nu potemu presupune ca D. coresp. nostru ar' fi avutu acesta intentione, dar' cu tote ca fu de facia la conferintia, ca omu au potutu gresi. Red.

ce comitean crime, protegiandu pre cei virtuosi si bine-facutori, ca erau cea ce sunt adi angerii in religiunea crestina, ca, in fine, erau in numeru infintu de mare, locuindu parte in Luna, parte in insulele Sporade, parte pre cealalta parte a suprafecii globului, avendu ca sanctiune a adorarii loru pedepsa cea mai atroce.

Remane acum se probezu, printr'una multime de poeti si diferiti scriitori pagani si crestini, marele numera alu Geniiloru, adoratiunea de cari erau incoginurati in religiunea pagana, apoi cum acesti Genii ai paganiloru Eleni si Romani sunt acei-a-si la poporulu nostru, adorati sub form'a si numele de Sierpi de casa, in fine cum pana in diu'a de adi satenulu romanu, fara se fi cititu prin carti si consultatu clasicitatea, cum satenulu romanu, d'icu, scie prin traditiune de la mosi-stramosi ca Sierpele de casa — adeca Geniulu — se areta totu-de-un'a ca prevestire, ca oraculu, cum ataculu ce i s'ar aduce trage ca consecintia cele mai aspre pedepse, cum aceste credintie se impaca cu crestianismulu, cum hasmele poporulu romanu si una multime de alte povesti apoteosa Genii ca fiintie superioare, gat'a la bine-faceri seu la pedepse, cum in fine, dupa 3—4 mii de ani, in Dacia esistu unu poporu clasicu prin credintiele si datinele sale.

Terminandu inse acesta introductiune, nu me potu opri d'a constata, cum constatau acum noue ani, totu in aceste d'ile, barbarii iubitori de Romanismu, ca:

„Ce'a ce inaltia” una natiune, ce'a ce inspira demnitatea si tari'a, nu e atátu desvoltarea prosperitatii sale materiale, nici imbelsingarea producteloru industriei sale, nici immultiarea capitaleloru si averiloru, nici luculu vietiei casnice, ci respectulu cátra eroii si gloriele nationale de ori-ce felu, ci amorulu cátra pamentulu natalu, pentru pastrarea carui-a s'au luptatu generatiunile trecute, ci iubirea cátra limb'a si datinele parintesci, mosteniri scumpe, remase d'in vechime! Fara de aceste elemente, spiritulu nationale pore!”

Si fiindu-ca e vorb'a de stramosi, caroru-a sublimulu desceptatoru alu Romanulu, Muresianu li asclama:

a primulu Nr. allu st. Dv. diariu acesta declaratiune sub numele meu.

Allu. Dv. cu deplina stima

Diamandi I. Manole.

Discursulu dlui Nicolau Ionescu

pronunciatu in siedintia de la 17. dec. a camerei Romaniei, in cestiunea caliloru ferate.

D. Nic. Ionescu incepe prin a respunde d-lui Iepurénu printr'una citatiune, nu d'in poeti, nici d'in Evreisti, ci a d-lui de Bismarck, care a disu in adunarea senioriloru germani:

„Guvernulu regelui nu pote consenti a-si adopta una sistema care face se depinda de la cutare seu cutare interpretatiune de dreptu constitutionale unu votu de cheltiiele folositoare. Guvernulu ar fi creditu ca pecatuieste in contr'a pacii publice, daca ar' fi facutu acesta declarare.”

Se n'amestecamu nici noi politic'a d'ile cu cestiunea drumuriloru ferate. Se-i se permita dara a respunde totoruru, ca minoritate fidele unei majoritati ministeriale, acei cari nu sustienu ministeriulu de cátu numai mergundu pre cale constitutionale, aceluora cari lu sustienu cu ori ce prefiu.

S'a pusu cestiune ministeriale.

Ce este asta? Acesti mandataru nu mai sunt ei expresiunea tierrei? D. Costa-Eoru dicea ieri: nu suntemu noi asié cum ne credeti, adeca nu plecamu capulu inainte camerei, ve voui disolve si voui face apelu la tierra. Amu disu asta vera se facemu una adresa Domnului prin care se-lu rogamu se pastreze acesta camera una legislatura intréga, ca se se veda ca tier'a in ori-ce impregiurari, totu nemeresce in alegeri. S'a formatu aci una minoritate; acesta minoritate e fidele, onesta. Suntemu expresiunea tierrei, trebuie se fimu animati de sentiulu de conservatiune. Toti au strigatu: pace si libertate, legalitate si ordine! nu s'a radicat in acesta camera una singura voce care se proteste in contra ordinii de adi de lucruri. Gresiesce consiliariulu M. Sale d. Costa-Foru candu dice, ca votulu camerei a fostu pripitu, inspiratu de adunari de strada si de cea de la Balénu. Acesta camera dar' e sincera, patriota si . . . ministeriale; ca-ci celu mai violinte d'in opositiune a declarat, ca doresece mantinerea ministeriului, D. primu-ministru are in crederea totoruru si totu-de-un'a i s'a datu probe palpabile de stima si incredere. Inse si dlu primu-ministru a avutu una culpabile tactica parlamentara. Candu vede ca n'are majoritate pentru una lege, venia si o retragea. Ne-a invetiatu reu si acum candu ne-a dedatu cu acesta tactica se nu se planga. De ce nu lasa majoritatea se se pronuncie in contra conversiunii si conventiunii, ca se se pota retrage? A fostu vorba de destinele tierrei, si noi, modesti, n'amu disu de cátu ca gresiesce.

Ce insemnéza dar' adi cestiunea ministeriale? D. C. Brailoiu dicea ieri: sunt vinovati cei d'in majoritate, cari au datu concessiunea Stroussberg. Dar' cum? N'amu desvoltatu destula opositiune? N'amu combatutu cr' destula putere in Senatu concessiunea? N'amu datu votu de blamu?

Dormiti, dormiti in pace, voi, umbre d'in morminte A vostra suveniru, ce santu, ni le-ati pastratu, Sunt limb'a si relegea, er' zelulu calu ferbinte, Ce-aveti spre genulu vostru, cu voi s'a mormentatu.

fiindu-ca este vorb'a de stramosi, se ne oprimu totu-de-un'a cu respectu la acestu nume, se ne oprimu cu respectu, cu admiratiune si cu recunoscintia la numele loru, la dorulu loru de tierra si de totu ce era romanescu.

Stramosii nostri adi nu mai sunt de cátu nesce gramedi de censusia.

Dar' aceste censusie sunt calde inca, si in acesta caldura a loru rocnossemu caldura sangelui nostru...

O! bibe-cuventata de o mia de ori bine-cuventata fia memori'a loru, a acestoru nobili si valorosi strabuni si stramosi, ca-ci loru li detorimu totu ce avemu adi, de la bradulu d'in munte pana la intreg'a tierra, de la moravurile si credintiele domestice pana la dulceca-ni limba.

Rigiditatea vremuriloru, care a adusu ferecarea bratieoru romanu; grozav'a putere a veninului tradarii si intrigeloru intestine, care au adusu slabirea si disperarea sufletulu romanescu; invidi'a si rapacitatea poterniciloru vecini, invidia si inimicitia seculara — tote acestea n'au avutu nici o putere, nu... ca-ci éta ca noi amu remasu si suntemu Romani.

Anim'a ni-o spune.

Limb'a ni-o atesta.

Providinti'a ni-o confirma.

Asié dar' Romanismulu nu va perfi nici una-data, dupa cum n'a peritu nici pana acum!

G. Dem. Teodorescu.

(Va urmá.)

⁹⁾ Eod. loc. c. p. 944.

⁹⁾ „De orac. defectu” p. 419.

Ba, da, inse chiaru'dd. Costa-Foru si Chr. Tellu au venit si m'au indemnatu a o vota. Sentiamu ca drumulu de feru e bunu, dar' nu vreamu concessiunea Strousberg. Ne adunamu in case particulare, la d. Costa-Foru... inse eramu spionati si atunci! Si nu conspiramu: scie acest'a d. Costa-Foru! Candu a vedutu ieri pre d. Costa-Foru vorbindu atatu de amenintatoru, cu gesturi atatu de mari, si-a aduau aminte de ministrulu influente pre timpul concessiunii, care, ca si d. Costa-Foru adi, dicea ca e expresiunea tieriei. Vendiendu ieri pre d. Costa-Foru, am credutu si eu in transmigratiunea sufleteloru.

D. N. Ionescu naréza tota activitatea desvoltata in senatu in contra votării concessiunii Strousberg, impreuna cu d. Costa-Foru, si cu tote staruintele guvernului si ale stradei, d-loru au persistatu, pentru ca vedeau in facia namill'a d-lui Bolliacu. Candu d. Costa-Foru a dftu, ca nu numai va urma dar' va si pedepsit pre cei d'in opozitiune, si-uita d. Costa-Foru ca si d-lui era opozitiune mai ieri, ca vietia omului politicu e scurta. Uita opozitiunea séu se convinge séu se tramite inaintea alegutoriloru. D. Costa-Foru era la 1868 vice-presiedinte in senatu si scie cu ceta energia infruntat pre consiliarii violinti ai Mariei-Sale. Asié dar' de la inceputu cestiunea drumuriloru de feru a avutu opozitiune, alu carui siefu era d. Costa-Foru. Facea bine, ca-ci uliti'a se amestecase in cestiune: nu vr. mu ca si acum se se amestece.

Candu am auditu pre d. Costa-Foru dftundu ca pre langa corpu si sufletu, mai e una putere divina atatu de potinte, si ca trebuie se ne supunem apostolului Providintiei, atunci m'am convinsu, ca s'a transformatu radicalu d. Costa-Foru. CREDU CA VIUL DUMNEDIEU ALU D-LUI COSTA-FORU NU VA FACE CA LA VOTU SE SE GASCEA UNA MAIORITATE CARE SE PERDA TIER'A. Eu credu ca sunteti instruminte neconsciente ale Providintiei nevedute menita a repará ero-rile trecutului.

Candu a fostu mai putienu seriosu de cattu a séra d. Costa-Foru? Dupa una discussiune seriosa, d-lui se apuca se faca comedie, risuri, ironie, la adresa d-lui Vernescu. Vorbesce despre comunisti, acusa pre d. Vernescu de demagogu, de advocatu oratore: spune ca i place pacea, vietia pacinica, er' celoru-l-alti, d-lui Vernescu, resturnarile, si de ace'a — dice — ve urmarescu; cu alte vorbe d. Vernescu personifica la noi pre comunisti si d. Costa-Foru pre d. Thiers! (risete si aplause). Va se dica s'a transformatu cu totulu d. Costa-Foru, care ne face se credemu ca e Thiers si pare mi-se ca aceste visuri sunt periculose si tocmai noi aru trebui se-lu urmarimu pre d-lui (aplause). Dar' bine, daca noi nu suntemu Flourens si comun'a d'in Parisu, nici d-vostra nu sunteti unu Thiers, de-si ve credeti celu mai elocinte d'ntre ministrii. Vi respectamu aspiratiunea: pote ca doriti se reinviati aristocratia romana, alu carei-a demnu reprezentante vi se pare ca sunteti! Candu ne uitamu la gestulu, atitudinea, privirea d-sale, ce vedemu: unu omu care se crede menitu pentru mari intreprinderi. Se crede celu mai mare advocatu, legistu, jurisconsultu. Dar' bine, dulcele meu amicu, nici ca advocatu n'aveai autoritate, dar' ca ministru!

D. Costa-Foru, avendu talentu, sciintia, multime de amici, si-a dftu: de ce n'asi represintá eu partia conservatori'a d'in tiera? Dar' care d'in noi nu vré se conserve ca a ce avema adi? Nu sum pentru ideea represintativa a d-lui ministru: noi credemu ca represintamu interesele tieriei si constitutiunea, d-lui alte interese, straine pote. Si ce dice d. Costa-Foru? Cu una limba forte dulce ni stiga: faceti ce vreti cu noi, dar' scapatu tier'a! Acelu-a care viséza la o limba panlatina, la republic'a d'in Geneva, se nu ni dee noe lectiuni ca trebuie se remanemu si se fimu Romani. Cestiunea ministeriale de adi este dar' o tactica de comanda. Spunu-o curatu ca ne va disolve de nu ne vomu supune, ca se scia tier'a adeverulu. Spunu-o sinceru, ca se se constate ca trebuie se faca apelu la tiera, ori de cate ori adunarile voru pipaf cestiunile. Si insu-si d. Bismarck a disu, ca prenoirile de camere sunt bune. Avea unu scopu si l'a ajunsu. Aveti si d-vostra unu scopu. Asié dar' cestiunea ministeriale e una sperietore. Cu toti suntemu convinsi, ca acestu ministriu e acceptabilu numai pentru ca are aerulu d'a mantiené ordinea. Rogamu dar' cabinetulu a se esplicá: pentru ce a pusu cestiunea ministeriale in modulu cum a pusu-o si tocmai acum? E nevoia de acest'a, ca tote sioptele se inceteze.

(Va urmá.)

VARIETATI.

(D'in Vien'a primimu scirea,) ca ministrii unguresci cari se afla in Vien'a, au tienutu unu consiliu ministerialu, in care s'ar fi otaritu si desolvarea eventuala a dietei croate.

*(Frigurárele activitatii) Cei ingagiati a face scissiune in marele corpu allu natiunii romane, spre a-lu pune in activitate unguresca, tienura éra-si adunare domineca in 31 dec. a. tr. in casinulu romanescu d'in Brasien, (adi mane trebue rebotezatu „casinu magiasescu“) sub presiedinti'a D-lui Ionu Branu de Lemeni

si Cosl'a. Consultarea fu cattu se pote de Iarmosa, asié ni se scrie, si tododata ca corresp. nostru ar' fi infuriatu pre catti-va in gradulu supremu. In contra acestei bole este leacu: „Rpe.

Dos. pass. unc. II.

Solid. car. gr. I.

Sent. nat. gr. I.

Acestea mestecate, dau un'a potiune escellinte carea vindeca siguru, éra daca bol'a ar' fi degeneratu si amenintia a deveni epidemica (ciume orientale) atunci se voru luá ad hoc mesurale igienice in contra molipsirii ulterioari, anume: loculu se va dechiará de infectatu, se voru infintia carantine si omenii d'acolo banuiti d'a fi prea-infectati, vrendu a trece intr'alte parti, dupa contumaciare de 77 de dille, voru fi tamaiati cu puciosa si alte miresme fosforice, ca cium'a se se potolesca in radecina. Probatum est.

*(Caltiuuni satanici.) Unu némtiu érá de aceea credintia, ca pre elu lu-persecuta morteá, nu-lu pote inse ajunge, pana nu va fi primitu caltiunii, cari i-a tocmitu satan'a pentru elu (némtiulu) la caltiunariu. Si nu de multu s'a si dusu la tribunalulu districtualu si intreba, ca unde locuesce caltiunariulu la care a tocmitu pentru elu diavolulu caltiunii!

*(Lucruri satanice.) In foi'a germ. „Wanderer“ cetimu, ca in unu cercu anumitu de alegere allu Bucovinei commissariulu cercualu a chiamatu la sine pre alegutori pentru ca se li impartiesca una „porunca imperatésca.“ Alegutori, dedati a se ciulí candu demanda dlu commissariu, s'au adunatu in cancelaria se asculte porunca. Dlu commissariu, tienendu unu petecu de papiru in mana li comunicá cu facia innaltiatu, ca preste nopte a venit claru de la Majestatea Sa imperatulu una telegrama catta alegatori-Cuventele acestea au fecutu mare impresiune asupra plugariloru. „Dar' ce feliu de porunca“, intrebara ei, „a sositu noe chiaru dela imperatulu?“ „Cetiti voi insi-ve,“ dftse commissariulu, [dandu-li loru peteculu. „Noi nu scimu ceti, nu ni-ar ceti dlu commissariu ce stá acolo scriu? se rogara alegutori. Dlu commissariu se demitte la acest'a si dftse plugariloru, Majestatea Sa a ve roga, ca pre elu insu-si, pre supremulu domnu, sé-lu alegeti pentru diet'a tieriei. „Lu-vomu alege“ strigara toti in coru. Una dft inainte de alegere éra-i chemá commissariulu la sine. „Este reu“ dftse elu, „forte reu.“ „Cum“ intreba plugarii uimiti; in locu de a responde, commissariulu trage unu diariu d'in straitia si intindendu-lu alegatoriloru, dice: Cetiti! „fiindu ca nu potemu ceti, asié dar' . . . . . ganganau ei . . . . . asié dara vi-lu voi ceti eu“ Commissariulu ie cuventulu si continua: „Ni-au prevenitu, blasematii de svabi d'in Vien'a au alesu pre imperatulu.“ „Nu face nimicu“, respunsara alegotorii, „ei noi lu-vomu alaga pre monarchulu“. „Acea nu merge“, obiectiunea commissariulu, „legea nu condece ca se fa cine va de done ori alesu; dar' eu vi-oi dá si la acest'a unu svatu. Ascultati-me! Eri a venit una porunca noua. Daca nu poteti chiaru pre imperatulu alege, trebue se alegeti pre representante seu, pre dlu presiedinte d'in Cernauti. „Da, daca a venit o astu-feliu de porunca, de a buna séma lu-vomu si alege“, dechiarara alegotorii. „Firesce ca a venit si ca se nu o uitati, voi se vi-o dau si in scriu.“ Asié a facutu dlu commissariu; plugarii inse nu mai afla acest'a de lipsa si in diu'a urmatoria alegu pre dlu presiedinte.

*(Uniu nea libera la) despre noulu diariu „Curierulu Romanu“ ce apare in Iasi, si despre care luaramu si noi notitia in unulu d'in numerii trecuti ai diariului nostru. „Érá se uitamu se pomenimu despre aparitiunea inca a altui organu de publicitate iesitu sub patronagiulu si pentru aperiarea intereseloru Evreului Goldneru. Foi'a se chiama „Curierulu Romanu“! . . . dar' pentru ce nu s'a numitu pre nume acestu organu si ambla cu cuvinte de imprumutu; ori pote cugeta se insiele publiculu Iasiannu? De ce nu se dice atunci „Curierulu Jidovescu“? Ca-ci jidovesca este foi'a acest'a si judovesci scopuri ce are in vedere. Éta ce'a ce scimu noi despre zemisirea acestui diariu. Evreulu Goldneru, care a facutu avere cu monopolulu publicatiuniloru oficiale pre care le esplotéza de diece ani in Iasi; Evreulu Goldneru si-a pusu in minte se nimicesca pre toti tipografi romani d'in Iasi. Cu acestu planu a cumperatu de la d-lu Majorescu tipografi'a Junime i — se scie cum. Cu acestu planu acum scote „Curierulu . . . Jidovescu, cu care mai urmeza si sciderea diariului de novele si anuciuri alu d-lui Balasanu, „Curierulu de Iasi.“ Pentru acestu sftistu, se asecura in publicu, ca aru fi cumperatu cu vro catti-va galbeni pre junele Scipione Badescu, carui-a d-lu Balasanu i confiasse redactiunea Curierului seu. Acestu june promite multu, elu se vede petrunsu de tote ideele cele mai inaintate ale civilizatiunei mederne; si intr'adevaru, omulu supusu prejudeciiloru ruginite de onore, de cuviintia si de morala, nu se pote folosi de tote resursele instinctelor si a apeleriloru sale. D-lu Scipione Badescu nu este supusu acestoru comune si vulgare sentimente. D-lu Scipionu Badescu trebue se fie discipulu fidelu si iubitu alu D-lui Titus Livius Majorescu — pote ca voru fi si chiaru d'in acelu-si satu alu Ardealului! Norocire ca Transilvani'a ne-a

deprinsu se admiramu virtutile mariloru sei patii; norocire ca a produsu omeni invetiati si den de veneratiunea generatiuniloru, ca Sincai Barnutiú; norocire ca batrenii nostri profesori trasilvaneni traiescu inca intre noi si descepta iubiunea nost'a totoruru si simpatia concetatiuniloru loru Iasieni, cadaca aru trebui se judecámu acéta iubita sora a nostru Transilvani'a, dupa maestrulu Majorescu si uciniculu Bade cu... ar' fi grosavu! Acum pare ca ni vine a crede ca in tr'adeveru Ddiu n'a facutu cu acelu-a-si lutu pre tote fihtiele: sunt fintie cari au trebuitu se fi plama dite d'in noroiu.“

*(Éra si éra confiscare.) Numerulu de 6. ian. a. e. alu diariului boemu „Politik“ d'in Prag'a cadiutu victima censurei politiane. Cu acéta ocaziune politia s'a portatu in unu modu asié ciudatu si extra-ordinariu, incátu a produsu sensatiune si iritatiune mai in tregu orasiulu. Comunicatiunea pre strad'a in care se afi redactiunea, s'a fostu interdésu cu totulu; unu commissari d'impreuna cu alti 12 omeni ai politiei cercetara tote localitatile d'in edificiuulu cu redactiunea si sparsera mai mult zaruri de la usie. Ba politiani intrara chiaru si in chiti de dormitu a socii proprietariului casei. Cinci bacati maculatura s'au secuestratu.

*(Dlu Georgiu Farcasiu), advocatu in legile civile, facu dilelele aceste censur'a advocatiale si d'in legile cambiale.

Sciri electrice.

Constantinopole, 6. ian. Sunt prospecte, ca Port'a va luá in deplina consideratiune not'a consuliloru, relativa la deschiderea Dardanelleloru si a Bosforului pentru náile de comertu.

Petropole, 6. ian. Eliberarea de la milita s'a restrinsu forte; tacs'a pentru eliberare s'a urcatu de la 450 la 800 ruble.

Rom'a, 6. ian. Mai multe corporatiuni clericale s'au adressatu catta guvernulu ispaniolu, spre a le luá sub scutul seu, ca corporatiuni de nationalitate ispaniola, pentru ca asié se scape de espropriatiune, inse primira respunsu negativu.

Atena, 6. ian. Zaimis dechiará in siedinti'a de asta-di a camerei, ca regele i-a primitu demisiunea. Bulgaris, care la 1 ora fu chiamatu la regele, e insarcinatu cu formarea noului cabinetu.

Notu, 7. ian. Saitis d'ntre Mestru comuna, ca revolutiunea contra Americi de nordu e in crescere, d'in contra Porfirio Diaz se afla in retragere, éra Lerdo si-sustiene puse-tiunea.

Bucuresci, 7. ian. Legea calliloru ferate, votata de ambele camere, s'a sanctionatu si publicatu in foi'a oficiale.

Vien'a, 8. ian. Asta-di are locu in comisiunea pentru adresa a camerei reprezentantiloru redactarea finala a proiectului de adresa. Reprezentantii tiroleni si dalmatini au anuciatu ca se voru presintá in Reichsrath.

Madridu, 7. ian. Unu decretu regescu dechiará inchialatu periodulu legelativei pre anulu 1871 si conchiama cortesii pre 22. ianuariu.

Parisu, 8. ian. Ollivier se va presintá septeman'a venitoria inaintea comisiunii pentru cercetarea acteloru guvernului de la 4. septemvre.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.

Sifilitic'a si impotentia,

fia vechie séu de curundu nascute,

se voru tratá dupa metodulu homeopaticu de D. R. L. Ernst, Pest'a, strad'a idoliloru Nr. 6, etagiulu II., usi'a nr. 15. de la 2—6 ore dupa media-di.

Aceste morburu se trateza a dese ori in modulu celu mai usioru cu dose mari de iodu si argintu viu, si acest'a se face numai spre ajungerea unui resultatu momentanu. Pacienti vindecati in modulu acestu-a voru cadé mai curundu séu mai tardu in morburile cele mai infricosiate, incátu inca in aducele betranete voru avé, dorere, a suferi greu de consecintiele atestei tratári usiore si superficiale. Scutu contra acestoru feliu de periculu ofera metodulu de tratare homeopaticu, care, precum este cunoscutu, nu numai ca vindeca dorerele cele mai inechite, ci efectulu lui este asié de binefactoriu, incátu nu lasa nice cea mai mica temere de urmári rele. Diet'a ce se va prescrie este simpla si usioru de tienutu.

(7—12)